

Друштво за информатику Србије

40 ГОДИНА ДРУШТВА ЗА ИНФОРМАТИКУ СРБИЈЕ

**Припремио
Никола Марковић**

Београд 28. јун 2013.

САДРЖАЈ

- 1. Увод**
 - 2. Оснивање Друштва за информатику Србије(ДИС)**
 - 3. Циљеви и задаци Друштва за информатику Србије**
 - 4. Преглед активности Друштва за информатику Србије**
 - 4.1. Округли столови и трибине**
 - 4.2. Представљање књига и мултимедијалних публикација**
 - 4.3. Предавања**
 - 5. Научно-стручни скупови „ИНФОРМАТИКА „**
 - 6. Учесници у активностима**
 - 7. Праћење стања у области информатике**
 - 8. Поднете иницијативе**
 - 9. Обележавање 50 година дигиталног рачунарства у Србији**
 - 10. Добитници плакета Друштва за информатику Србије**
 - 11. Веб сајт www.dis.org.rs**
 - 12. Сарадња са другим организацијама**
 - 13. Финансирање активности Друштва за информатику Србије**
 - 14. Будуће активности**
 - 15. Резиме**
- Литература**

1.УВОД

Навршило се 40 година од оснивања Друштва за информатику Србије(ДИС). Показало се да су оснивачи Друштва били велики визионари, јер су већ давне 1973. године знали да ће „примене рачунара и аутоматске обраде података“, како се то тада звало, постати основни чиниоци развоја и квалитета живота људи. Они су, оснивањем Друштва хтели да допринесу организованијем развоју примена информатике у друштву и свакодневном животу.

Монографија која је пред вама, треба да подсети на неке активности, актере и остварене ефекте током протеклих 40 година постојања Друштва.

У изради монографије коришћени су неки расположиви документи који сведоче о активностима Друштва.

Нажалост, неки документи(програми, позиви за скупове, спискови учесника, записници са трибина и сл.) нису сачувани због протеча времена и проблема у обезбеђивању канцеларијског простора. Ипак, највећи број важних докумената о раду Друштва за информатику Србије је расположив и искоришћен за израду ове монографије, а неки најкарактеристичнији објављени су у одељку „ПРИЛОЗИ“.

Друштво за информатику Србије је по својим активностима постало један од сведока развоја информатике у Србији у протеклих 40 година и у том смислу ова монографија може да послужи као значајно сведочанство и основа за даља истраживања.

Објављивање монографије „40 ГОДИНА ДРУШТВА ЗА ИНФОРМАТИКУ СРБИЈЕ” подржали су: Министарство за спољну и унутрашњу трговину и телекомуникације, Управа за дигиталну агенду, Управа за заједничке послове Владе Републике Србије, Регистар националног интернет домена Србије, Asseco SEE и ИНФОРМАТИКА а.д.

Рецензенти монографије су: проф.др Драгана Бечејски Вујаклија и проф.др Боривоје Лазић.

2. ОСНИВАЊЕ ДРУШТВА ЗА ИНФОРМАТИКУ СРБИЈЕ

Пре 40 година, тачно 28 јуна 1973. године, у Београду на Електротехничком факултету одржана је оснивачка скупштина на којој је основано Друштво за информатику Србије(ДИС).

На скупштини су: прихваћени иницијатива за оснивање Друштва, усвојен Статут и изабрани органи Друштва.

Проф.др Тихомир Алексић је у својству председника Иницијативног одбора за оснивање Друштва, на Оснивачкој скупштини рекао „У нашем друштву, друштву убрзаног развоја, информатика је имала и даље ће имати значајно место. Друштво за информатику Србије ће омогућити удруживање људи разних струка којима су потребни резултати информатике.“

О оснивању Друштва за информатику Србије сведоче следећи документи:

-Дневни ред оснивачке скупштине,

-Записник са оснивачке скупштине Друштва за информатику Србије одржане 28.06.1973. године у Београду.

-проф.др Тихомир Алексић дипл. инг: УВОДНО ИЗЛАГАЊЕ НА ОСНИВАЧКОЈ СКУПШТИНИ ДРУШТВА ЗА ИНФОРМАТИКУ СРБИЈЕ(28.06.1973. год.)

-ЧЛАНОВИ УПРАВНОГ ОДБОРА ДРУШТВА ЗА ИНФОРМАТИКУ СРБИЈЕ(изабрани на Оснивачкој скупштини 28.06.1973. год. у Београду.

-„У Београду основано Друштво за информатику Србије“(чланак објављен у „Пракси“-септембар 1973. год.).

У време оснивања Друштва за информатику Србије у Републици Србији је било око 150 рачунских центара у којима су се рачунари користили за обраде масовних података, аутоматизацију појединих послова и информисање. Процењује се да се у то време, пословима аутоматске обраде података и шире информатике у рачунским центрима, појединим факултетима и институтима и предузећима која су производила рачунаре бавило око 1.500 стручњака.

Водећи корисници рачунара били су: Застава, Генекс, Инекс, Беобанка, Инвестициона банка, Југобанка, Фабрика Иво Лола Рибар, Југопетрол, Фабрика каблова у Светозареву, Пољопривредни комбинат Београд, БЕКО, Служба друштвеног књиговодства Југославије, Савезни завод за статистику, Савезни секретаријат за народну одбрану, Савезни секретаријат за унутрашње послове, Народна банка Југославије, Градски завод за статистику Београда, Градски завод за информатику Београда, Танјуг, Утва Панчево, Навип, Гоша, Пољобанка, Електронска индустрија Ниш, Електротехнички факултет у Београду, Институт Михајло Пупин, Институт у Винчи, Новкабел, Енергопројект, Природно математички факултет у Београду и др.

Ниво обраде података и обученост кадрова били су на нивоу тадашњих трендова у свету.

У Институту Михајло Пупин и Електронској индустрији у Нишу производили су се домаћи рачунари(ЦЕР, ТИМ, ЕИ-Н6,)

Наша држава је тада била у убрзаном привредном и друштвеном развоју и постојао је одговарајући интерес и подстицај за примене рачунара у привреди, управи и научним институцијама.

У овом амбијенту су настале и развијале се активности Друштва за информатику Србије и оне су биле одраз и комплементарне са укупним привредним и информатичким амбијентом у земљи.

3. ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ ДРУШТВА ЗА ИНФОРМАТИКУ СРБИЈЕ

Друштво за информатику Србије је добровољно, невладино и непрофитно, стручно удружења грађана ради остваривања циљева у области развоја информационог друштва у Србији.

Актуелни Статут Друштва за информатику Србије усвојен је 2010. године, али су циљеви и задаци били исти и у ранијим статутима

У Статуту Друштва за информатику Србије су одређени следећи циљеви:

- окупљање и повезивању стручњака који се баве производњом, развојем, применом и образовањем у области информационо-комуникационих технологија,

- праћење и популарисање савременог развоја науке, технике и технологије и њихове примене у области информационо-комуникационих технологија,

- сагледавање стања у развоју информационог друштва и предлагање потребних мера,

- сарадња са органима управе, привредним коморама, научним институцијама и другим организацијама у сагледавању стања и предлагању мера у циљу развоју информационог друштва,

- стручно усавршавање кадрова за најновије примене информационо-комуникационих технологија и др.

У Статуту Друштва је предвиђено да се спровођење циљева и задатака остварује: организовањем стручних скупова, трибина, округлих столова, предавања, промоција, семинара, курсева и издавањем стручних билтена, изградом елабората, студија, анализа и др.

Рад Друштва је јаван и на скуповима су добродошли сви заинтересовани грађани и медији.

4. ПРЕГЛЕД АКТИВНОСТИ ДРУШТВА ЗА ИНФОРМАТИКУ СРБИЈЕ

Друштво за информатику Србије је у протеклих 40 година организовао око 600 стручних скупова као што су: годишњи научно стручни скупови ИНФОРМАТИКА, округли столови, трибине, предавања, промоције и сл.

4.1.Округли столови и трибине

Највећи број активности се обавља преко организације дискусија за округлим столовима или трибинама. У току протеклих 40 година организовано је око 450 округлих столова и трибина.

Теме за округле столове и трибине биране су тако да омогуће да стручна јавност укаже на: актуелне појаве и проблеме у развоју савремених

информационих система, потребу предузимање потребних мера и активности, остварене резултате у развоју информатике и др.

Актуелност и утицај који су ови скупови имали могу да потврде наслови неких округлих столова и трибина као што су:

- Информатика и образовање(26.10.1987.)
- Каква треба да је домаћа производња рачунара?(21.09.1988.)
- Ћирилица и компјутери(21.01.1989.)
- Локалне рачунарске мреже(28.02.1990.)
- Заштита софтвера од неовлашћеног коришћења(27.05.1991.)
- Југословенски учесници на Олимпијади информатичара у Аргентини(05.11.1993.)
- Производни и пословни информациони системи(28.06.1994.)
- Зашто наши информатичари нису позвани на светску олимпијади која је одржана у Холандији?(20.07.1995.)
- Новости са „СеВIT-а 96“.(27.03.1996.)
- Стратегија развоја информатике у СРЈ(23.01.1998.)
- Истина о Косову и Метохији на Интернету(27.10.1998.)
- „Рачунарска грешка- Y2K“ (15.11.1999.)
- Домаћи веб сајтови о агресији НАТО на СРЈ(13.05.1999.)
- Могућности боље заштите на рачунарским мрежама(21.01.2000.)
- Потенцијали информатичких технологија на почетком 21 века(21.01.2001.)
- Како подстицати е-пословање(19.02.2002.)
- „Open Office“ на ћирилици(21.01.2003.)
- Преднацрт закона о електронском потпису(24.03.2003.)
- Шта је донео наставак Светског самита о информационом друштву-Тунис 16-18 новембра 2005.(06.12.2005.)
- Да ли електронска лична карта угрожава приватност грађана?(18.07.2006.)
- ТЕСЛА-геније и визионар 21 века(30.01.2007.)
- Религија и информационе технологије(15.08.2007.)
- Како убрзати развој широкопојасног интернета у Србији?(17.12.2007.)
- Примене ИТ у малим и средњим предузећима у кризним условима(23.12.2008.)
- Стандарди серије ИСО 15504 од 1 до 9(25.02.2009.)
- Реформа прописа и информациони системи(27.05.2009.)
- Како убрзати развој електронских сервиса(22.01.2010.)
- Домаћи ЕРП софтверски пакети и субвенције Владе Србије(17.09.2010.)
- Виртуелно детињство (29.06. 2011.)
- Расте моћ друштвених мрежа (06. 09. 2011.)
- Мобилно пословање(20.06.2012.)
- Приватност у условима масовног остављања личних података на друштвеним мрежама(17.09.2012.)

- Како подстицати производњу и извоз софтвера и информатичких услуга(25.12.2012.)
- Предлог програма државне подршке ИТ сектору(14.02.2013.)
- Акциони план за реализацију Стратегије развоја информационог друштва у Србији 2013-2014.(28.02.2013.)
- Високо школство и развој ИКТ сектора(13.03.2013.)
- Примене стандарда у информационим системима и технологијама (29.05.2013.).

Очигледно је, да су теме округлих столова, сагласно тадашњем времену и потребама, биле актуелне и одражавале ангажован однос у: изношењу ставова, указивању на неке проблеме, формулисању захтева да се предузму потребне мере, подржавању неких иницијатива и сл.

Уводна излагања су држали најкомпететнији стручни и научни радници из области које су разматране. Са друге стране, присутни учесници у дискусијама су такође показивали велику стручност и интерес стручне јавности да се изнета мишљења искористе за дефинисање политике, предузимање потребних мера, корекцију негативних трендова и унапређивање стања у области информатике у Србији.

Највећи број учесника округлих столова је ове скупове доживљавао као ретку прилику да се изнесе компетентна стручна реч, покрену иницијативе и упуте поруке широј јавности.

Повремено је било и врло полемичних дискусија, посебно када се представницима управе или појединим ИКТ компанијама указивало на њихове пропусте.

Закључци и препоруке са округлих столова су објављивани на сајту www.dis.org.rs и према потреби достављани надлежним органима, организацијама и предузећима.

4.2.Представљање књига и мултимедијалних публикација

Друштво за информатику Србије је у настојању да се представе и размотре поједине стручне књиге и мултимедијалне публикације организовало њихове промоције. Одржано је око 50 промоција и међу њима и следеће:

- мр. Љубомир Дуловић: Основи информациологије и информационе технологије(15.10.1989.)
- ЦД РОМ Српски псалтир из Минхена(18.07.1996.)
- ЦД РОМ Правопис српског језика(25.03.1997.)
- проф.др Мирјана Дракулић: Основи компјутерског права(12.02.1997.)
- др Слободан Петровић: Компјутерски криминал(19.10.2000.)
- ЦД РОМ Србија у доба Немањића(11.04.2000.)
- ЦД РОМ Мултимедијални буквар(21.02.2001.)
- ЦД РОМ Благо Југославије(21.02.2001.)
- ЦД РОМ OpenOffice на ћирилици(23.01.2003.)
- проф.др Бранислав Лазаревић, проф. др Зоран Марјановић, мр. Ненад Аничич и Слађан Бабарогић: Базе података(05.06.2003.)

-мр Соња Филиповић: Изговори и писање рачунарских англицизама у српском језику(20.12.2005.)

-Презентација публикације „sito 05“(19.10.2006.)

Промоције књига су биле добра прилика да се скрене пажња јавности на нека стручна истраживања и њихове ефекте.

4.3.Предавања

Друштво за информатику Србије је организовао око 50 стручних предавања у намери да се промовишу неки нови научни доприноси, савремене информационе и комуникационе технологије, нове методе и алати, резултати спроведених истраживања, ефекти уведених пројеката и сл.

Међу одржаним предавањима била су и:

-Миливоје Живковић: Пакетски пренос и трендови у развоју мрежа за пренос података(26.04.1994.)

-проф.др Душан Старчевић: Мултимедији у библиотекарству(21.09.1995.)

-Ронен Шпирер: Cisco Blue(15.04 1997.)

-Lion Jendel-Cisco: Internet Solutions(04.06.1997.)

-Сања Крстић: Мајкрософт технологије за е-пословање(14.11.2001.)

-мр Даринка Иванежа: Стандизација у пројектовању и развоју информационих система(13.12.2002.)

-мр Даринка Иванежа: Стандардизација и вредновање(05.11.2007.)

-Станко Стојиљковић: Мозак на чипу(30.10.2009.)

-др Петар Кочовић: Нови трендови у ИТ – ИТ постмодерна(06.06.2012.)

-Дејан Цветковић: Нови погледи на управљање интернетом(19.11.2012.).

Поменута, а и друга предавања, допринела су усмеравању пажње на актуелне трендове и задатке у применама информационих и комуникационих технологија.

5. НАУЧНО СТРУЧНИ СКУПОВИ „ИНФОРМАТИКА „

Друштво за информатику Србије је до сада одржало 39 научно-стручних скупова под називом „ИНФОРМАТИКА“. Ови скупови су почели као „мајско саветовање“ и сви су одржани на Београдском сајму за време Сајма технике у мају месецу.

На овим скуповима, увек су представљани најновији трендови у развоју информационих система и то, како најновије технологије и методе пројектовања, тако и врхунски домаћи резултати у примени информационих и комуникационих технологија.

На свим досада одржним скуповима ИНФОРМАТИКА одржано је укупно 640 предавања и презентација.

Актуелност одржаних предавања и презентација могу да илуструју следећи примери:

-проф.др Бранко Лазаревић и мр Синиша Нешковић: Приказ метода развоја софтвера на примеру једног „case alata“ (ИНФОРМАТИКА92),

- проф.др Живко Тошић: Тенденције у развоју информатичких технологија(ИНФОРМАТИКА93)
- Дарко Кораћ: Стандарди у области идентификације роба и услуга (ИНФОРМАТИКА94),
- др Војислам Мишић: интегрисани „case alata“ у процесу развоја софтвера (ИНФОРМАТИКА95),
- проф.др Зоран Јовановић: Суперскаларни рачунари (ИНФОРМАТИКА96),
- др Милан Седлар: Реинжењеринг информатичке услуге (ИНФОРМАТИКА97),
- Душан Живковић: Производно пословни и управљачки систем „Тамнава-западно поље“ (ИНФОРМАТИКА98),
- проф,др Бранко Лазаревић и мр Синиша Нешковић: Модели, технологије развоја и архитектуре информационих система (ИНФОРМАТИКА99),
- Проф.др Душан Старчевић, Жељко Обреновић, др Емил Јованов и Даниел Карон: Тактилни аудио у виртуелној реалности (ИНФОРМАТИКА 2000),
- Никола Марковић и др Милан Марковић: Увођење и предности електронског пословања (ИНФОРМАТИКА 2001),
- др Драган Милићев: Објектно оријентисан информациони систем (ИНФОРМАТИКА 2002),
- Проф.др Божидар Раденковић: „Open office“ у пословању предузећа (ИНФОРМАТИКА 2003),
- Мр Даринка Иванежа: Стандарди у пројектовању и развоју информационих система (ИНФОРМАТИКА2003),
- Ненад Алексић: MicrosoftDinamics и пословна интелигенција (ИНФОРМАТИКА2006),
- Небојша Бјелотомић: Концепт „динамички дејта ценатар“ (ИНФОРМАТИКА2007),
- Проф.др Драгана Бечејски-Вујаклија: Потенцијали ИТ у смањивању ефеката економске кризе (ИНФОРМАТИКА2009),
- др Јелена Јовановић: Семантички веб (ИНФОРМАТИКА2010),
- Проф. др Јасмина Николић, проф др Јелица Протић и Дејан Ристановић: Пример управљања пројектом коришћењем „Канбан софтвера“ (ИНФОРМАТИКА 2011)
- Проф. др Драган Милићев: Развој информационих система заснованих на извршивим УМЛ моделима (ИНФОРМАТИКА2012),
- доцент др Саша Лазаревић: Имплементација рекурзивних релација између ентитета у SQL-у.(ИНФОРМАТИКА 2013.),
- Ивана Танасијевић: Мулти медијална база нематеријалног културног наслеђа Балкана (ИНФОРМАТИКА2013).

Поменута предавања показују да се на скуповима ИНФОРМАТИКА могло доста научити о најновијим научним достигнућима и трендовима у развоју савремених информационих система.

6. УЧЕСНИЦИ У АКТИВНОСТИМА

Кроз руководства у Друштва за информатику Србије у протеклих 40 година прошло је више од 100 стручних и научних радника из области информатике.

У руководством су били: проф. др Тихомир Алексић, проф. др Миодраг Петровић, Иван Драговић, проф.др Боривоје Лазић, Миле Стојановић, др Вилиман Гајовић, мр Радивоје Филиповић, Дарко Кораћ, др Милева Перовић, мр Љубомир Дуловић, проф.др Стјепан Хан, Драган Живановић, Ференц Шоти, др Миливоје Секулић, др Саво Јовановић, Атила Ваш, проф.др Владимир Милаћић, мр. Миливоје Молеровић, др Драгољуб Милићевић, Љубиша Богдановић, Небојша Бакић, Слободан Дамјановић, Никола Марковић, проф.др Славко Марјановић, др Станоје Бингулац, Милош Шерчић, Стево Комад, Никодије Тривунац, др Радивоје Петровић, др Милан Седлар, др Душица Хаџипешић, Тика Катанић, Предраг Милићевић, мр Даринка Иванежа, Драган Илић, Радмила Медаковић, проф. др Живко Тошић, Станко Станијан, Петар Николић, Мирјана Цвекић, мр Владислав Пауновић, Војин Бегенишић, проф. др Милан Туба, Зоран Кору новић, Ђуро Војновић и многи други.

Председници Друштва у протеклом периоду били су: проф.др Тихомир Алексић, проф.др Миодраг Петровић и Никола Марковић.

Процењује се да је у свим активностима у протеклих 40 година учествовало укупно око 60.000 особа. Највећи број посетилаца је био на трибинама и округлим столовима. По правилу, учесници су били професионалци из области информатике, али су на појединим скуповима били присутни и други заинтересовани грађани.

Водитељи, предавачи, уводничари и организатори су били најистакнутији стручни и научни радници из предузећа, државних органа, са факултета и института и других организација.

Велики допринос успеху активности ДИС дали су: проф. др Недељко Парезановић, проф. др Зоран Јовановић, проф.др Јозо Дујмовић, проф.др Божидар Раденковић, проф.др Станислав Полић, др Оливер Суботић, др Петар Кочовић, мр Даринка Иванежа, Данко Јевтовић, проф.др Зоран Марјановић, мр Владимир Божовић, др Триво Инђић, Александар Павић, Аца Алексић, др Милинко Цветиновић, проф.др Јован Радуновић, проф.др Десанка Радуновић, Слободан Вучковић, Дамир Баралић, Александар Спасић, Иван Никчевић, Зоран Ковачевић, Станко Стојиљковић, Недељко Којић, Мирјана Тасић, Миливоје Живковић, Дејан Ристановић, Воја Родић, Златко Јегдић, др Милан Марковић, проф.др Драган Милићев, мр. Влада Ђукановић, др Срба Букумировић, Петар Радовановић, Јасна Матић, др Зорица Богдановић, мр Небојша Васиљевић, проф.др Драгана Бечејски Вујаклија, Владан Живановић, Душан Ракић, Зоран Коруновић, Јелена Јовановић, Милован Матијевић, Милан Шолаја, Бранимир Перић, Слободан Крстић, Снежана Малешевић, Дијана Глигоријевић, Милена Ристић, Драго Самарцић, мр Радивоје Филиповић, Бранислав Добросављевић, мр Владан Пантовић, Душан Христовић, Славољуб Качаревић, Алекс Петровић, Слободан Марковић, Милош Бошњак, Катарина

Милановић, Жарко Вукадиновић, Мирослав Илић, Драган Стаменковић и многи други.

На редовној изборној скупштини која је одржана 14 маја 2013. године у Управни одбор ДИС су изабрани:

1. Никола Марковић, председник
2. Проф. др Драгана Бечејски Вујаклија, потпредседник
3. Владан Атанасијевић, потпредседник
4. Зоран Коруновић, секретар
5. Снежана Марковић, члан
6. Мр Радивоје Филиповић, члан
7. Тамара Вученовић, члан
8. Проф. др Зора Коњовић, члан
9. Светислав Пантић, члан
10. Бранимир Перић, члан
11. Наташа Ишљамовић, члан
12. Саша Милашиновић, члан
13. Др Зорица Станимировић, члан
14. Проф. др Драган Милићев, члан
15. Проф. др Дејан Ранчић, члан
16. Милош Косанић, члан и
17. Мр. Милан Парошки, члан

У Надзони одбор су изабрани:

1. Срђан Обрачевић, председник
2. Анита Мањенчић, члан и
3. Ђуро Чучковић, члан

Избором новог Управног одбора у руководство је ушло више млађих стручњака и наших радника који треба да обезбеде успешне активности и у времену које долази.

7. ПРАЋЕЊЕ СТАЊА У ОБЛАСТИ ИНФОРМАТИКЕ

Друштво за информатику Србије се кроз све своје активности, константно бавило и праћењем стања у области информатике и предлагањем потребних мера.

У том циљу анализирани су расположиви подаци, извештаји и анализе о стању у развоју и примени информатике. Због оскудности расположивих података, Друштво се и само повремено бавило прикупљањем података кроз одговарајуће анкете, интервјуе и тематске разговоре са представницима привредних комора, произвођачима ИТ опреме и надлежним државним органима. На основу свих расположивих података, анализирано је стање у информатизацији и предлагане су поједине мере.

Друштво за информатику Србије стално се залагало за: ширење примена рачунара, промовисање нових информационих и комуникационих технологија, стручно усавршавање ИТ стручњака и корисника и развој и производњу домаћег софтвера и рачунара.

Основ за праћење и анализирање стања су до 1992. године пружале публикације „Саопштења о капацитетима и коришћењу опреме за аутоматску обраду података“ које је објављивао Савезни завод за статистику. Према овим саопштењима у Србији је:

- 1981. године било 445 рачунара, (а у СФРЈ укупно 1.408 рачунара),
- 1988. године је било 822 рачунара са укупно 3.565 корисника „мејн фрејм“ рачунара и првих персоналних рачунара.
- 1989. године је било 971 великих, средњих и малих рачунара и 5.357 рачунара из категорије „врло мали рачунари“. Друштво за информатику Србије је указало да је овај податак непоуздан јер није постојала методологија за евидентирање персоналних рачунара којих је било све више.

Након 1992. године, процене броја рачунара је на основу података прикупљених од ИТ компанија које су продавале рачунаре, објављивао Савезни завод за информатику.

У овом периоду основну ИТ инфраструктуру чинили су „мејн фрејм“ рачунари, али су почеле да се за поједине примене шире и набавке персоналних рачунара. За ИТ стручњаке то је био велики преокрет скопчан са бројним стручним изазовима о којима се разговарало на стручним скуповима. .

Почетком 90-тих година бележи се убрзани раст набавки и примена персоналних рачунара.

Касније, средином 90-тих година уочено је заостајање у односу на светске трендове информатизације привреде и јавних служби. У овом периоду нестаје и домаћа производња рачунара јер се гаси раније југословенско тржиште рачунара, а држава престаје да подржава домаћу производњу рачунара.

Надлежним државним органима и привредним коморама је указивано да привреда због сиромашења, опадања производње, недостатка средстава за развој и Ембарга Савета безбедности УН заостаје у применама рачунара и тиме губи конкурентност.

Информатичко тржиште Србије ја са 120 милиона у 1985. години пало на око 60 милиона америчких долара у 1998. години.

На стручним скуповима које организовало Друштво, оцењено је да су примене рачунара, упркос кризе, пре свега у великим производним и трговинским предузећима, појединим органима управе и банкама постале основна инфраструктура за обраде масовних података, планирање, управљање и израде пословних извештаја.

Са стручних скупова Друштва предлагано је: развијање и примена стандардних апликације(за књиговодство, плате, основна средства, управљање документима, архивирање и др.), коришћење стандардних шифарника, набавка технички компатибилне опрема, примена информатичких стандарда, развој телекомуникационих системи, увођење и развој наставе из информатике у средњим школама и др.

Током целокупног протеклог времена у појединим срединама постижу се врхунски резултати у применама рачунара за: интегралну обраду података,

организацију база података, планирање производње, управљање процесима рада, пораст ефикасности и продуктивности рада и сл.

Током 90-тих година појављује се десетак ИТ компанија које производе домаће персоналне рачунаре на основу увозних компоненти и квалитетан домаћи софтвер који је приступачан у погледу цена и прилагођености за брзу примену. Друштво за информатику Србије је подстицало, подржавало и популарисало ове процесе тиме, што је организовало промоције остварених резултата и почело од 1987. године са доделом „Плакете ДИС“ за врхунске домаће резултате у области развоја и примена ИТ.

Док је у развијеним земљама текао процес убрзане информатизације привреде и јавних служби, у Србији је дошло до успоравања тренда развоја примена рачунара. Ипак, свих тих година није дошло до опадања примена рачунара и негативних стопа раста, као што се догађало у неким другим секторима привреде где је опадала производња. Показала се виталност ИТ сектора и у условима пада привредних делатности и ембарга.

Упркос кризе и ембарга од средине 90-тих година набављано је годишње око 50.000 персоналних рачунара.

У Србији је већ, 1997. године евидентирано око 200.000 персоналних рачунара.

Друштво за информатику Србије је 1997. године разматрало и подржало Стратегију развоја информатике у СРЈ, а коју је исте године усвојила Савезна влада и тиме је почео да се остварује концепт развоја информационог друштва у нашој земљи.

Србија је захваљујући квалитетном високом школству имала добре ИТ кадрове, али је са кризом дошло до све изразитијег одлива кадрова у развијене земље. Друштво за информатику Србије је сугерисало да се стимулише задржавање ИТ стручњака и да се одржавају везе са њима.

У Србији је 2000. године већ било око 500.000 персоналних рачунара и од тог броја око 50% су били „пентијум“ рачунари. У исто време било је око 120.000 корисника интернета и 20 интернет провајдера.

Ипак, по броју инсталираних рачунара и корисника интернета Србија је у то време полако клизила ка зачељу европских земаља и једва је мало била изнад Румуније, Бугарске, Босне и Херцеговине, Македоније и Албаније.

Друштво за информатику је указивало на поменуте проблеме и настојало да преко медија и информисања надлежних државних органа и привредних комора утиче на побољшавање стања. Међутим, опште политичке и економске околности нису омогућавале поправљање стања.

Друштво за информатику Србије се залагало за:

- усвајање политике подстицања примена информационих и комуникационих технологија у Србији,
- популарисање примена интернета,
- подршку развоју електронског пословања,
- увођење и унапређивање наставе из информатике,
- одржавање и подстицање домаће производње ИКТ опреме,

- локализација софтвера на српски језик,
- ширење примене ћирилице на рачунарима и веб презентацијама,
- бржи развој телекомуникационе мреже,
- подстицање домаће производње софтвера,
- легализацију софтвера и др.

Након 2000-те године укидањем санкција створени су бољи предуслови и још више је прокламована жеља да се развија информационо друштво.

Успостављени су партнерски односи са већином водећих страних ИТ компанија, повећан је увоз персоналних рачунара, омасовљена је домаћа производња персоналних рачунара.

Од 2004. године Републички завод за статистику организује истраживање и објављује податке о „Употреби информационо-комуникационих технологија у Републици Србији“.

Према тим истраживањима у Србији 2012. године 55,2% домаћинстава поседује рачунар и 47,5% има прикључак на интернет.

У Србији на почетку 2013. године 3,2 милиона грађана користи интернет, а 2,9 милиона грађана има профил на Фејсбуку. Ипак, и даље се заостаје за развијеним земљама, али поменути подаци показују да рачунари и интернет све више утичу на квалитет живота у Србији.

Компанија „Mineso computers“ се бави анализом ИТ тржишта у Србији и последњих година пружа најдрагоценије податке за праћење стања у ИТ сектору и предвиђање пожељних трендова. Њихови подаци упозоравају да је ИТ тржиште 2008. године износило 548 милиона евра, а сада је под утицајем кризе опало скоро за четвртину и налази се у благом порасту.

Друштво за информатику Србије је и после 2000-те године пратило стање примена информациононих и комуникационих технологија и предлагало поједине подстицајне мере. Међутим, наша оцена је, да је државна подршка ИТ сектору до сада била скоро искључиво вербална.

Недавно, у другој половини 2012. године Друштво је поново покренуло акцију на сагледавању стања у ИТ сектору са захтевом да се искористе његови потенцијали за укупни развој привреде и друштва.

Друштво за информатику Србије је на својим састанцима користило податке које је Милован Матијевић ИТ аналитичар из компаније „Mineso computers“ износио о: стању ИТ тржишта у Србији, компарацијама са стањем у другим државама и могућим прогнозама. Управо ови подаци су били и основ да се у јануару 2013. године надлежним државним органима предложе мере за подстицање развоја ИТ сектора у Србији.

У марту 2013. године Министарство за финансије и економију је предложило, а Влада усвојила Стратегију развоја и подршке индустрији информациононих технологија у Србији.

Међутим, сви ти процеси развоја подршке ИТ сектору одвијају се веома споро са повременим застојима и зато Друштво за информатику треба на њима да инсистира и према потреби да их поново износи и образлаже.

8. ПОДНЕТЕ ИНИЦИЈАТИВЕ

Руководство Друштва за информатику Србије је полазећи од усвојених циљева и задатака, након појединих стручних скупова, одржаних округлих столова или седница Управног одбора, зависно од актуелне ситуације, подносило одређене иницијативе надлежним државним органима, организацијама и ИТ компанијама.

Неке од поднетих иницијатива биле су и:

-Предлог за смањивање или укидање царине на информатичку опрему(достављено Савезној управи царина, 1995.год.)

-Ревизија наставног плана и програма за наставу из информатике(достављено Министарству за просвету, 1996. год.)

-Предлог за смањивање доприноса за запошљавање информатичара(достављено Министарству за финансије,1997. год.)

-Предлог за убрзавање рада на усвајање стандарда из области информатике(достављено Савезном заводу за стандардизацију,1998. год)

-Предлог програма сарадње са Савезом инжињера и техничара Југославије(2001. год.)

-Предлози и примедбе на нацрт Закона о телекомуникацијама(достављено Савезном и Републичком министарству за телекомуникације, 2001. год.)

-Иницијатива за допуну Закона о ауторским и сродним правима(достављено Савезном заводу за интелектуалну својину, 2001. год.)

-Иницијатива да се у пописницу за Попис становништва 2002. године унесе и питање: „да ли имате персонални рачунар и да ли имате прикључак на интернет“(достављено Републичком заводу за статистику, 2001. год)

-Иницијатива да се успостави методологија и поуздан статистички систем праћења стања у области информатике(достављено Републичком заводу за статистику, 2001. год.)

-Предлог мера за стимулисање увођења електронског пословања(достављено свим надлежним савезним и републичким органима, интернет провајдерима и средствима информисања, 2002.год.)

-Препоруке са трибине ДИС о стању и перспективама интернета у Србији(достављено свим надлежним савезним и републичким органима, интернет провајдерима и средствима информисања,2002.год.)

-Закључци са трибине о локализацији Windows XP Professional i Office 11 на српски језик(достављено свим надлежним савезним и републичким органима и средствима информисања, 2002.год.)

-Препоруке са презентације преднацрта Закона о електронском потпису(достављено Министарству за науку, технологију и развој, 2003. год)

-Иницијатива за измену и допуну Закона о порезу на додату вредност(достављено Министарству за финансије и Министарству за науку и животну средину-децембар 2004. год.)

-Амандман на Закон о порезу на додату вредност(достављено Народној скупштини Републике Србије, јуни 2005.год.)

-Угрожен је информатички развој Србије(достављено: Министарству за науку и животну средину, Министарству за финансије, Министарству за државну управу и Републичком заводу за информатику и интернет, 2005. год.

-Препоруке поводом стања информатизације у Србији(достављено: Министарству за науку и животну средину, Министарству за финансије, Министарству за државну управу и Републичком завод за информатику и интернет, новембар 2006. год.).

-Препоруке са округлог стола “Да ли електронска лична карта угрожава приватност грађана“(достављено Председнику Републике, председнику Народне скупштине, председнику Владе и министру унутрашњих послова, јули 2006. год.).

-Амандмани на нацрт Закона о заштити података о личности(достављено посланичким групама у Народној скупштини Републике Србије, 2008. год.)

-Препоруке са округлог стола “Надзор над електронским комуникацијама“(достављено РАТЕЛУ и Министарству за телекомуникације и информационо друштво, август 2008. год.).

-Амандмани на Нацрт закона о електронском документа(достављено Министарству за телекомуникације и информационо друштво, март 2009. год.)

-Нова Влада и надлежности у области информационог друштва(достављено свим председницима партија које учествују у састављању Владе, јуни 2012.)

-Предлог мера за повећавање употребе електронског платног промета и електронске комуникације у пословању и промету раоба и услуга(достављено Министарству за спољну и унутрашњу трговину и телекомуникације, Министарству за финансије и економију, Министарству просвете, науке и технолошког развоја и Удружењу банака Србије, децембар 2012. год)

-Предлози за подстицање електронског пословања(достављено Министарству за спољну и унутрашњу трговину и телекомуникације, Министарству за финансије и економију, Народној банци Србије и Удружењу банака Србије, јануар 2013. год)

-Програм подстицања домаће производње и извоза софтвера и информационих услуга(достављено Министарству за спољну и унутрашњу трговину и телекомуникације, Министарству за финансије и економију, Министарству просвете, науке и технолошког развоја, СИЕПИ и Удружењу банака Србије, јануар 2013. год).

Само мањи део поднетих иницијатива је разматран и прихваћен од органа и организација којима је послат. Постоји утисак да неке иницијативе и предлози нису ни разматрани јер друга страна није имала времена за дискусију, сматрала је да не мора да одговори на дате иницијативе, или није имала разумевања за изнете предлоге.

Друштво за информатику Србије се није задовољавало само са подношењем иницијатива, већ се у неким случајевима јављало да инсистира да на састанку са надлежним органима образложи дате предлоге, а што је у пар случајева и довело до доброг исхода.

Поука је да, Друштво за информатику треба да настави да подношењем предлога и иницијатива и тако настоји да утиче на прописе и мере у области информатике.

9. ОБЕЛЕЖАВАЊЕ 50 ГОДИНА ДИГИТАЛНОГ РАЧУНАРСТВА У СРБИЈИ

Друштво за информатику Србије је иницирало обележавање 50 година дигиталног рачунарства и организовало следеће активности:

Свечани скуп „50 година дигиталног рачунарства у Србији(1960-2010.) је одржан 02.12.2010.

Програм:

-Др Владан Батановић, директор Института Михајло Пупин: „Улога Института Михајло Пупин у покретању и садашњем развоју рачунарства у Србији“.

-Никола Марковић, председник Друштва за информатику Србије: „Рачунарство у Србији у протеклих 50 године“.

-Мр. Јасна Матић, министарка за телекомуникације и информационо друштво: „Дигитална Србија и улога рачунарства у развоју Србије“

Изложба 50 година дигиталног рачунарства у Србији(1960-2010.)

Изложба је одржана од 12 до 24 децембра 2010 у холу Народне банке Србије, Београд Немањина 17.

На отварању изложбе су говорили: мр Радивоје Филиповић, проф.др Недељко Парезановић, проф.др Зоран Јовановић, др Милан Јанковић.

Каталог изложбе: Никола Марковић

Поставка изложбе: Иван Станић

Изложбу је имала око 3.000 посетилаца.

Премијера филма 50 година дигиталног рачунарства у Србији(1960-2010.)

Премијера је одржана 24. 12.2010.

Продукција: „take IT“- уредник Иван Никчевић

Трајање: 60 минута

Пројекција је одржана у Великој сали Народне банке Србије и поновљена на појединим стручним скуповима. Извод из филма у трајању од 15 минута се налази на сајту www.dis.org.rs

Зборник 50 година дигиталног рачунарства у Србији(1960-2010.)

Београд, децембар 2011.

Прилоге је дало 20 аутора.

Уредници: Никола Марковић и Драгана Бечејски-Вујаклија.

Рецензенти: проф.др Вељко Милутиновић и проф. др Душан Старчевић.

Тираж: 200 примерака.

Штампа: РСРPress, Београд

10. ДОБИТНИЦИ ПЛАКЕТА ДИС

Од 1987. године Друштво додељује ПЛАКЕТЕ ДИС за изузетне резултате у развоју и примени информатике.

Досадашњи добитници плакета су:

1987. године ПЛАКЕТЕ ДИС:

- Заводи Црвена застава и
- проф.др Тихомир Алексић

1988. године ПЛАКЕТА ДИС:

- проф.др Бранислав Лазаревић, ФОН

1991. године ПЛАКЕТЕ ДИС:

- Рачунски центар ЕТФ и
- ЕРЦ Беко

1992.године ПЛАКЕТА ДИС:

- Информациони центар ЈППТТ саобраћаја Србија.

1993.године ПЛАКЕТА ДИС:

- Часопис РСРpress, Београд

1994.године ПЛАКЕТЕ ДИС:

- DIGIT, Београд

1995. године ПЛАКЕТЕ ДИС:

- Воја Петрић за веб презентацију о Србији(САД).

1996. године ПЛАКЕТЕ ДИС:

- CDRом „Српски псалтир из Минхена“.

1997. године ПЛАКЕТЕ ДИС:

- проф.др Зоран Јовановић, ЕТФ

1998. године ПЛАКЕТЕ ДИС:

- ЕРЦ Хемофарм, Вршац и
- проф. др Зоран Марјановић, ФОН

1999. године ПЛАКЕТЕ ДИС:

плакете су добили 18 веб сајтова који су се најуспешније ангажовали за време НАТО агресије на СРЈ(преглед ових сајтова је у прилозима)

2000. године ПЛАКЕТЕ ДИС:

- ZASTAVA.NET Крагујевац и
- проф. др Душан Старчевић, ФОН

2001. године ПЛАКЕТЕ ДИС:

- мр. Синиша Нешковић, ФОН
- DECODE за пакет радио модем
- Agitrop за www.beograd.org.yu
- Mobtel 063 Beograd уведен информациони систем

2002. године ПЛАКЕТЕ ДИС:

- РЦУБ – NetIS, Beograd
- Др Милан Марковић, NetSet, Београд
- Novi privrednik-PARAGRAF NET
- MP-soft i Power-idea за веб сајт www.mjp-soft.co.yu

2003. године ПЛАКЕТЕ ДИС:

- „ПЕРИХАРД“, Београд
- „МЕГА“, Београд

- веб сајт „АГЕНА“ Београд
- веб сајт „БАМБИ“ Пожаревац

2004. године ПЛАКЕТЕ ДИС:

- БРЕЗА д.о.о „Breza Software Engineering“
- „Virtual Team“ и „Zastava alati“ из Крагујевца “SW за planiranje, praćenje i upravljanje proizvodnjom „STRIP
- МОВТЕЛ 063 веб портал „Мој МОВТЕЛ“
- Др Слободан Р. Петровић „Компјутерски криминал“
- Проф. др Владо Делић, проф. др Владимир Милошевић и проф. др Илија Ђирић: софтвер “an Reader”
- Витомир Јевремовић и др Ненад Тасић : софтвер “ArchasoPack”.
- „Свет компјутера“ поводом 20 година излажења
- „Интернет / Огледало“ поводом 5 година излажења
- „PCPress“ Поводом 100-тог јубиларног броја

2005. године ПЛАКЕТЕ ДИС:

- SAGA: “Automated Clearing House“ Београд
- Сајт www.metalac.com Металац - Горњи Милановац
- „SPIDER,NET“ -MFC Mikrokomerc Београд
- www.rastko.org.yu Пројекат Растко-Зоран Стефановић
- мр. Виолета Дамјановић : “Web pedagoški agenti-dodir web inteligencije“
- доц. Др Мирко Борисов: “Модел и организација геопросторних података“

2006. године ПЛАКЕТЕ ДИС:

- PEXIM Solutions: „TEZAURI“
- Рачунски центар ЕТФ пројекат „ДОСИТЕЈ“
- CERTUS d.o.o сервис електронске допуне
- Милорад Симић: „Српски електронски речник“
- РАКОМ В2В servis Ниш

2007. године ПЛАКЕТЕ ДИС::

- Телеком Србија: ТИС (Телекомуникациони информациони систем),
- Пројекат Растко и ТИА ЈАНУС за дигитализацију књиге:
„ДИСТИБУИРАНИ КОРЕКТОРИ ЕВРОПА“,
- РБ Генерал Економик AVL sistem FOX,
- Александар Мачашев веб сајт Политике www.politika.co.yu

2008. године ПЛАКЕТЕ ДИС:

- EUROPOS d.o.o Информациони систем за хотелско пословање,
- Служба за опште и заједничке послове покрајинских органа: пројекат eGovernment у Извршном већу АПВ,
- ТИА ЈАНУС: мултимедијална енциклопедија КОСОВО И МЕТОХИЈА ЛИЦЕ ЕВРОПЕ,
- Епархија Рашко-Призренска: сајт www.eparhija-prizren.com
- Инфостуд 3 д.о.о: www.znanje.infostud.com www.prijemni.infostud.com,
- Мр. Марија Јанковић: “Интероперабилност модела пословних система“

2009. године ПЛАКЕТЕ ДИС::

- DIGIT d.o.o. Београд „EDIS V.3 Billing system”
- „E-SMART SYSTEMS“, Београд MESMET- Систем за даљинско читавање и управљање електричним бројилима у нисконапонској мрежи,
- Мр. Бојан Бакмаз: „Квалитет сервиса у хетерогеним бежичним мрежама“
- „Кројач“ Београд за веб сајт „СУВЕНИРИ СРБИЈЕ

Похвале ДИС:

- Милутин Атанацковић веб сајт Саборне цркве у Београду www.saborna-crkva.com
- ”COMING computer engineering”, Београд „Виртуелизација сервера за Еуросонг 2008”

2010. године ПЛАКЕТЕ ДИС:

- Delta Sport – Велики ERP скок – са верзије 3 на верзију 5 (Microsoft Dynamics AX 2009)
- SDD Information Technology Group, d.o.o. - ActA – Систем за евиденцију радног времена и контролу приступа.
- др. Владимир Ранковић, - Компјутерско дизајнирање стентова
- Belit doo – Портал за електронску пријаву пореза.
- Мирјани Тасић за дугогодишње успешно ангажовање на развоју примена Интернета.

Похвале ДИС:

- Saga d.o.o - IP-PBX, Router Networks i Network Management Systems

2011. године ПЛАКЕТЕ ДИС:

- Управа за заједничке послове покрајинских органа - увођења еУправе у органе покрајинске управе.
- др Драган Ивановић: „Системи за складиштење научних садржаја“
- ИНФОРМАТИКА а.д: индустријски рачунар „MicroInfo“
- Републички завод за информатику и Интернет: „Портал еУправа-унапређење и развој функционалности“

Похвале ДИС:

- YUTRO.com д.о.о: „Cloud сервиси у академским институцијама“ и Реализација пројекта „Private Cloud u Yugoimport-SDPR“.
- Библиотека града Београда: „Информатичка обука чланова 65+“
- Борис Делибашић, Милан Вукићевић ФОН и Kathrin Kircher-Jena: „Пројектовање процеса кластеровања помоћу патерна“.

СПЕЦИЈАЛНЕ ПЛАКЕТЕ „50 година дигиталног рачунарства у Србији“ додељене су:

- Институту Михајло Пупин у Београду,
- Електротехничком факултету у Београду и
- Електронској индустрији у Нишу.

2012 године ПЛАКЕТЕ ДИС:

- ЈКП „Пакинг сервис“ Нови Сад: Старт – Стоп систем за наплату паркинга

-Др Младен Чуданов: „Стратешка примена информационих и комуникационих технологија“

-QUANTUM-AutoMARKET d.o.o.: „Webshop за трговину аутоделовима“

-Клик до знања – неформална група српских наставника:

www.klikdoznanja.edu.rs

Похвале ДИС

-НВО „Наша Србија“ и аутори Ненад Илић, Анастасија-Весна Илић, Ивица Живковић и Милан Антанасијевић: „Интерактивни образовни програм – Српски код“.

2013 године ПЛАКЕТЕ ДИС:

-„Throne Solutions” d.o.o. – Throne CNBS, backup решење,

- „GENEKO” d.o.o. – GWR/GWR-I серија целуларних рутера, и

- Електронски факултет, Ниш – GiNIS – Географски информациони систем за специјалне намене

-Министарство спољне и унутрашње трговине и телекомуникација – Управа за Дигиталну агенду и Министарство унутрашњих послова: „Електронска услуга издавања регистрационе налепнице коришћењем Портала еУправа

Похвале ДИС:

-Ана Пајић – Пројекат: Положај жена у ИТ сектору у Србији

-Владан Стевановић – Сертификовани online сервис „Интернет тест центар”.

Несумњив је утисак, да су плакете ДИС добијали најуспешнији појединци и ИТ компаније и да је ово престижно признање допринело афирмисању многих најбољих домаћих ИТ успеха.

11. ВЕБ САЈТ www.dis.org.rs

Друштво за информатику Србије је у јуну 2001. покренуло сајт www.dis.org.rs. Сајт се хостује код ИНФОРМАТИКЕ а.д(Infosky).

До половине 2012. године сајт је одржавао и ажурирао Петар Радовановић.

Половином 2012. године колеге из „MyElab.net“ са ФОН-а, под руководством др Зорице Богдановић су редизанирале сајт.

У протеклих 12 година забележено је око 80.000 посета сајту односно око 6.500 током године.

Основне странице на сајту су:

АКТИВНОСТИ(предстојеће активности, предходне активности и промоција ИТ занимања),

ПРЕГЛЕД ИТ СКУПОВА У СРБИЈИ(предстојећи скупови, извештаји са одржаних ИТ скупова),

ИНФОРМАТИКА(научно стручни скуп који организује ДИС),

ПЛАКЕТЕ ДИС(конкурс за плакете и добитници плакета),

ИКТ БИЛТЕН(преглед садржаја),

ГАЛЕРИЈА(аудио снимци са скупова),

О НАМА(мисија и визија, управа ДИС, историја ДИС, учлањавање и сарадња), КОНТАКТ и

ПРАТИТЕ НАС НА: Фејсбујку, Твитеру и Јутјубу.

Посетиоци сајта посебно се интересују за странице: „предстојећи ИТскупови“ и „годишњи преглед свих заказаних стручних ИТ скупова у Србији“.

У прилогу се могу видети прва страница сајта из 2001. године и прва страница сајта из 2013. године.

12. САРАДЊА СА ДРУГИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА

Друштво за информатику Србије је током протеклих 40 година сарађивао са: надлежним државним органима СФРЈ, СРЈ, Републике Србије, СДКЈ, Привредном комором Југославије, Привредном комором Србије, Привредном комором Војводине, Привредном комором Београда, регионалним привредним коморама, Савезом инжењера и техничара Југославије, Савезом инжењера и техничара Србије, ЕТРАНОМ, ЛИСА, ЈУРИТ, Удружењем еРазвој, Београдским сајмом, Новосадским сајмом и др.

Сарадња се огледала у заједничкој организацији појединих активности или у присуствовању њихових представника у реализацији појединих активности Друштва за информатику Србије.

Последњих година успостављена је, боља сарадња него ранијих година, са Министарством за информационо друштво и телекомуникације и Републичким заводом за информатику и интернет(док су постојали) и сада са Министарством за спољну и унутрашњу трговину и телекомуникације.

13.ФИНАНСИРАЊЕ АКТИВНОСТИ ДРУШТВА ЗА ИНФОРМАТИКУ СРБИЈЕ

Финансијска средства за рад Друштва се прикупљају од: колективних чланова као чланарине или спонзорски прилози, чланарина индивидуалних чланова и наменски додељених средстава појединих државних органа и организација.

Током протеклих 40 година финансијску подршку су пружали: ИНФОРМАТИКА, а.д., CORES, GENEX, Bull –Yu, RB General Ekonomik, ПБ, SAGA, Absoft, АДАСТА, Špica, Digit, BSP, MDS, PSTech, Belit, GS1, Breza, ComData, TeleGroup, Extreme, Gtech, IN 2, COMING, Asseco SEE, S&T, Yutro.com, Mikroelektronika, Регистар националног интернет домена Србије, Инфостан, РТВојводина и др.

Савезно министарство за развој,науку и технологију(до 2000-те године) и Министарство за науку и технологију од 2002. године финансира део трошкова за научно стручни скуп ИНФОРМАТИКА.

Београдски сајам подржава активности Друштва тиме што већ 39 година омогућује бесплатно коришћење велике сале у хали 4 за скупове ИНФОРМАТИКА.

Привредна комора Југославије је све док је постојала заједно са Друштвом организовала на десетине заједничких активности.

Такође, све до 2.000 године велики број активности је организовано у и уз сарадњу Библиотеке града Београда.

Од 2002. године највећи број активности се организује у програмској сарадњи са Привредном комором Србије и Привредном комором Београда.

У свим протеклим годинама Друштво је са скромним финансијским средствима позитивно пословало и Надзорни одбор је сваке године подносио свој извештај на годишњој скупштини Друштва за информатику Србије.

14. БУДУЋЕ АКТИВНОСТИ

Друштво за информатику Србије је било међу првима који су још пре 40 година најавили огроман значај примена рачунара за привређивање и развој друштва и указало на настанак и потребу укључивања у изградњу информационог друштва.

Са правом се очекује да ће се Друштво за информатику и убудуће залагати за:

- активан допринос развоју информационог друштва у Србији кроз развој и примене савремених информационих и комуникационих технологија, унапређивање правног оквира за подстицање примена информационих и комуникационих технологија, ширење информатичке писмености и културе живљења, примене знања и информација као основних ресурса за развој и сл.

- улагања у развој и примене информационих и комуникационих технологија као једне од основа за бољу будућност Србије,

- оспособљавање свих и посебно младих за врхунске примене информационих и комуникационих технологија и залагање да они та знања могу и да примене,

- коришћење потенцијала информационих и комуникационих технологија за реализацију конкретних програма модернизације у друштву и посебно за реиндустријализацију Србије,

- промоцију најновијих информационих и комуникационих технологија (рад у „облаку“, виртуелизација сервера и апликација, рад у покрету, мобилна канцеларија, учење на даљину и сл.) и посебно домаћих врхунских резултата,

- праћење стања и предлагање мера за развој и унапређивање ИКТ сектора који има све веће могућности у производњи и извозу софтвера, пружању информационих услуга и изради појединих ИКТ производа,

- подстицање примена електронског пословања у привреди, управи, банкарству, здравству и другим делатностима,

- ширење примена интернета у свим срединама и обезбеђивању сигурног интернета без вируса, спама, меилвера и других напада на безбедност интернета,

- обезбеђивање заштите података и посебно личних података,

- предлагање кодекса понашања на интернету и развоју професионалне етике информатичара,

- популарисање и обезбеђивање услова за масовну примену српске ћирилице у апликацијама на рачунару, интернету и мобилним комуникацијама,

-одавање стручних признања за изванредне домаће резултате у ИКТ делатностима,

-даљи организациони и кадровски развој Друштва за информатику Србије и др.

Друштво за информатике Србије ће конкретне задатке планирати у оквиру годишњих планова активности.

15. РЕЗИМЕ

Битна карактеристика Друштва за информатику Србије током протеклих 40 година била је способност чланства и руководства да активно и креативно учествују у процесу информатизације и развоја информационог друштва у Србији.

Било је присутно настојање да учесници на нашим активностима, подносиоци уводних излагања, новинари који су преносили наше поруке и људи у ИТ компанијама у научним и образовним институцијама и државним органима, сви заједно, чине амбијент који доприноси унапређивању информатизације Србије.

Био је очигледан труд, да сви учесници са наших активности оде са неким новим сазнањима, иницијативама и побудама да и сами нешто учине на унапређивању информатичког окружења у својој средини.

Протеклих 40 година делатности Друштва за информатику Србије поклапа се са периодом врло динамичног развоја и дубоке кризе која потреса Србију.

У периоду успешног привредног и друштвеног развоја, Друштво за информатику Србије је доприносило развоју производње и примене информатичке опреме.

У кризним временима Друштво је указивало на потешкоће у развоју, производњи и примени информатичке опреме и предлагало неке потребне мере. И сада Друштво указује на велике потенцијале, које примене информационих и комуникационих технологија могу да пруже у: развоју производње, стварању нових производа, услуга и радних места, модернизацији и реиндустријализацији Србије.

Заједничко за цео протекли период је, да је информатички сектор, иако је и сам пролазио кроз кризе, увек био бољи део привреде и друштва. И за време санкција информатички сектор је захваљући знању, инвентивности и пожртвованости појединаца, проналазио начине да се одржи и да има извештан раст и развој.

Познато је да је у првом периоду до 90-тих година, а повремено и касније, информатички сектор имао извесну подршку државе. На почетку је посебно подржавана производња домаће рачунарске опреме која се продавала у целој СФРЈ, а и шире. И ове 2013. године, држава је најавила извесне подстицајне мере за домаћу продукцију софтвера, и остаје да се види да ли ће се и како то и реализовати.

Показало се да су, последњих година, највећи успеси у информатичком сектору углавном резултат великог знања, креативности и улагања појединаца.

У целокупном времену развоја нашег информатичког сектора, Друштво за информатику Србије је било активни учесник тиме што је: указивало на трендове, представљало најновије технолошке новости, афирмисало домаће резултате, упозоравало на проблеме и предлагало потребне мере.

Друштво је сарађивало са научним институцијама, ИТ компанијама, привредним коморама, државним органима и другим организацијама. Истина, не тако ретко наше оцене стања и предлози мера нису били схвачени или прихваћени од стране надлежних државних органа.

Стрпљиво треба развијати сарадњу са медијима јер развој је информационог друштва немогућ без врхунских примена ИКТ у медијима и њихове улоге у популарисању свих тековина информатичке цивилизације.

Ова монографија свакако показује, да су се у Друштву за информатику Србије у протеклих 40 година стекла драгоцене искуства и иницијативе која треба даље проучавати и чија реализација може да буде корисна за будући развој.

Одлуке битне за развој информатизације и информационог друштва у Србији доносили су надлежни државни органи, организације и компаније. Ми у Друштву за информатику Србије сматрамо, да смо у протеклих 40 година и сами донекле помогли да се: шире примене рачунара, унапређује информатичка писменост и образовање, коришћење информационих и комуникационих технологија схвати као шанса за развој нових производа, услуга и отварање нових радних места, укине порез на промет рачунара, смањи ПДВ за рачунарску опрему, прошири примена ћирилице на рачунарима и интернету, развија електронско пословање, шири свест о потреби заштите података, развија сигуран интернет за децу и омладину, афирмишу врхунски домаћи резултати у примени информатике, обезбеди локализација софтвера на српски језик, примењују информатички стандарди и сл.

Србија је, од времена када су домаћи стручњаци и истраживачи развили „ЦЕР 10“ - први домаћи дигитални рачунар, па до данашњих дана, увек имала високо образоване и инвентивне информатичаре. Данас у Србији има око 30.000 стручњака који осмишљавају примене рачунара у својим срединама. У времену које долази, они део својих идеја, иницијатива, потреба и интересовања треба да остварују и у оквиру Друштва за информатику Србије.

После 40 година, потврдило се да су оснивачи Друштва за информатику Србије, имали добру визију његове улоге и потенцијала које доноси информатике.

Литература:

1. Годишњи извештаји о раду ДИС
2. Записник са оснивачке скупштине Друштва за информатику Србије одржане 28.06.1973. године у Београду.
3. проф. др Тихомир Алексић дипл. инг: УВОДНО ИЗЛАГАЊЕ НА ОСНИВАЧКОЈ СКУПШТИНИ ДРУШТВА ЗА ИНФОРМАТИКУ СРБИЈЕ(28.06.1973. год.)
4. Статут Друштва за информатику Србије, Београд 2010.

5. Капацитети и коришћење опреме за аутоматску обраду података-Савезни завод за статистику 1981, 1988 и 1989.
6. Анализа информатизације привреде и друштва-Савезни завод за информатику, Београд 1991.
7. Употреба информационо-комуникационих технологија у Републици Србији 2012-Републички завод за статистику, Београд 2012
8. Никола Марковић, „30 година ДИС“-монографија (28.06.2003.)
9. Никола Марковић, Почетак, развој и примене дигиталних рачунара у Србији(1960-2000.)-Зборник 50 година дигиталног рачунарства у Србији
10. Милован Матијевић: Преглед стања ИТ тржишта Србије и структуре улагања у информационе технологије, ИИБ сусрети јун 2013
11. Сајт www.dis.org.rs. поставка из 2001. год.
12. Сајт www.dis.org.rs. поставка из 2013. год.

